

**Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і
дизайну імені Михайла Бойчука**

Факультету дизайну

Кафедра графічного дизайну

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 13 Основи фотографії

Загальна інформація про дисципліну

Рівень (ступінь) вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В 2 Дизайн
Спеціалізація	В 2.01 Графічний дизайн
Освітня програма	ОПП «Мультимедійний дизайн»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Курс/Семестр	1 курс (I-II семестр)
Кількість кредитів ЄКТС	270 (9 кредити)
Розподіл за видами занять за годинами навчання	Лекції 10
	Семінарські
	Практичні 126
	Самостійна робота 134
Форма підсумкового контролю	Екзаменаційний перегляд I, II семестр
Викладач	PhD, доцент кафедри графічного дизайну А.В. Сафронова
Контактна інформація викладача	Корпоративна пошта – safronova_a@kdidpamid.edu.ua
Ресурси комунікації з викладачем	https://kdidpamid.edu.ua/academy/navchannya/dystancizijne-navchannya
Дні занять	Відповідно діючого розкладу
Консультації	Відповідно до графіку консультацій.

Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни	Зміст дисципліни. Перелік тем: Змістовний модуль 1. Історія і теорія фотографії. Тема 1. Історія виникнення та розвитку фотографії. Тема 2. Жанри фотографії. Основні та специфічні жанри фотографії та особливості зйомки (пейзаж, портрет, тощо). Тема 3. Пікторалізм як перший художній жанр у фотограф. Передумови виникнення, основні риси, етапи розвитку. Сучасні способи створення пікторальної фотографії. Тема 4. Фотографія модернізму як новий напрям, що склався на протигагу пікторальній фотографії. Стратегії «Нового Бачення». Творчість Ласло-Мохой Надь та його концепція фотографії. Основні тези Олександра Родченка. «Пряма фотографія», група f/64. Тема 5. Фотожурналістика. Соціальна фотографії. Фото історія як метод викладу матеріалу. Фотофейки. Сучасна цифрова обробка та застосування ai-технологій. Способи виявлення втручань ai-технологій. Тема 6. Сучасна документальна фотографія як напрям у мистецтві. Стріт- фотографія. Поява кольорової мистецької фотографії. Фотографічне агенство «Магнум». Тема 7. Фото типологія та концептуальне мистецтво. Школа Бернда та Хіллі Бехер і концепція фото типології. Тома Руфф, Томас Шрут, Андреас Гурскі. Тема 8. Сюрреалізм у фотографії. Творчість Ман Рея та нові техніки. Цифровий сюрреалізм, сюрреалізм без додаткової обробки, техніка колажу, мультиекспозиція, фотомонтаж Тема 9. Основи композиції у фотомистецтві. Формати кадру та основні композиційні схеми. Основи композиції у фотомистецтві. Формати кадру та основні композиційні схеми. Правила третин, симетрія та асиметрія, ритм та золотий перетин на прикладі робіт відомих фотографів та кіно. Способи досягнення багатопланової композиції. Тема 10. Сучасна фотографія. Тенденції та визначення. Витоки сучасної концептуальної фотографії, концепції та тенденції. Українська мистецька фотографія. Вимоги до подання альбому семестрових робіт. Змістовний модуль 2. Техніка зйомки, основи обробки фотографії
---------------------	---

	Тема 11. Основні параметри фотографування. Об'єктиви. Фіксовані та зум-об'єктиви. Фокусна відстань. Експозиція. Глибина. Витримка. Ефекти. Діафрагма. Шуми. Фокус. Особливості роботи з природнім і штучним світлом. Тема 12. Поняття плану. Монтаж кадрів при створенні проєкту або відеоряду. Поняття розкадровки. Репортажна зйомка Особливості роботи з моделлю. Основні проблеми при позуванні Тема 13. Пост обробка фотозображень за допомогою комп'ютерних програм. Camera raw. Можливості обробки. Кольорова корекція Тема 14. Схеми освітлення при зйомці. Високий та низький ключ. Схеми освітлення при зйомці портрету. Створення психологічного портрету або настроєвої фотографії на основі пройденого матеріалу Тема 15. Фотоманіпуляції. Специфічні технології створення творчих проєктів. Мультиекспозиція. Зйомка зі штативом на довгій витримці. Ефект левітації. Неон та фотофільтри. Приклади. Тема 16. Види студій. Студійне обладнання. Постійне світло і спалахи. Жорстке та м'яке світло та насадки. Правила роботи в студії. Особливості роботи в різних студійних умовах. Тема 17. Поняття фотопроекту. Тренди сучасних фотопроектів. Підготовка референсів для проведення фотозйомки і створення фотопроекту Розробка концепції фотопроекту. Підготовка фотографій для створення фотоекспозиції у виставковому просторі. Ключові слова: історія фотографії, фотозйомка, жанри фотографії, об'єктиви, фокусна відстань, основи композиції у фотомистецтві, студійне освітлення, фотопроект Роль та місце дисципліни у системі підготовки: закріплює та розширює у студентів професійні компетентності у теорії і практиці фотомистецтва.
	Мета курсу є надання базових знань з теорії і практики професійної діяльності у сфері сучасної фотографії; вивчення основних видів та жанрів фотомистецтва; знайомство з сучасними технологіями фотографічного процесу та прийомами отримання і обробки фотографічних зображень, основами композиції фотозображень; набуття навичків технічного виконання

	фотозйомки; здатність використовувати в професійній діяльності новітніх засобів в галузі дизайну фотографії. Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання: <i>знати:</i> історію розвитку мистецтва фотографії у світі та в Україні, стан і тенденції розвитку сучасного мистецтва фотографії - – основні види та жанри; можливості використання фотографії на етапах створення різних видів дизайнерської продукції; основи композиційної побудови фотографії; різноманітну цифрову фото техніку, яка застосовується при створенні візуальних сюжетів; - композиційні, світлотіньові, просторові та інші зображальні особливості побудови кадру, формування зображальної архітекτονіки фото твору; - технічні та зображальні характеристики спеціальної знімальної, освітлювальної та відтворювальної фото техніки; - методи освітлення в різних умовах, які застосовуються у процесі фотозйомки; <i>вміти:</i> - застосовувати методику створення фото творів на основі сучасних підходів до оцінки ефективності використання візуальних технологій, - використовувати основи композиційної побудови фотографічного зображення, - володіти методами освітлення в різних умовах, та різноманітною фото технікою, яка застосовується при створенні графічного зображення
Передумови вивчення дисципліни	Дисципліни-попередники:
Програмні компетентності	
Інтегральні компетентності	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетенції (ЗК)	Загальні компетенції ЗК: ЗК-1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

	ЗК-6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК-9. Здатність зберігати та примножувати культурномистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Фахові компетенції спеціальності (ФК)	СК-1. Здатність застосовувати сучасні методики проєктування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну. СК-2. Здатність здійснювати формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну СК-3. Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну. СК-5. Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проєктній діяльності. СК-6. Здатність застосовувати у проєктно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями). СК-7. Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об'єктів дизайну. СК-8. Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта СК-9. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка та живопису (за спеціалізаціями). СК-10. Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності (за спеціалізаціями).

Структура навчальної дисципліни:

Назва тем	Кількість годин				
	усього	лек	сем	практ	срс
1 семестр					
Змістовий модуль 1 Історія та теорія фотографії					

Тема 1. Історія виникнення та розвитку фотографії. Основні фотографічні техніки (ціантопія, дагеротип, альбуміновий друк, тощо). Вікторіанський портрет. Наукова і масова фотографія. Фотоапарат Kodak. Кольорова фотографія. Специфічні фотографічні техніки.	12	2		2	8
Тема 2. Жанри фотографії. Основні та специфічні жанри фотографії та особливості зйомки (пейзаж, портрет, тощо),	12	2		6	4
Тема 3. Пікторалізм як перший художній жанр у фотограф. Передумови виникнення, основні риси, етапи розвитку. Сучасні способи створення пікторальної фотографії.	12			6	6
Тема 4. Фотографія модернізму як новий напрям, що склався на протигагу пікторальній фотографії. Стратегії «Нового Бачення». Творчість Ласло-Мохой Надь та його концепція фотографії. Основні тези Олександра Родченка. «Пряма фотографія», група f/64.	12			6	6
Тема 5. Фотожурналістика. Розвиток фотографії в документальному комерційному жанрі. Соціальна фотографії. Фото історія як метод викладу матеріалу. Фотофейки. Сучасна цифрова обробка та застосування аі-технологій. Способи виявлення втручань аі-технологій	12			6	6
Тема 6. Сучасна документальна фотографія як напрям у мистецтві. Передумови виникнення (воєнна, соціальна фотографія, журнали новин). «Американці». Виставка «Нові документи», як програмний проєкт, який заклав основи естетики та основних концепцій мистецької документальної фотографії. Стріт-фотографія. Поява кольорової мистецької фотографії. Фотографічне агенство «Магнум».	10			4	6

Тема 7. Фото типологія та концептуальне мистецтво. Школа Бернда та Хіллі Бехер і концепція фото типології. Тома Руфф, Томас Шрут, Андреас Гурскі. Введення присвоєних фотографій та колажу в серії типології. Сучасні представники жанру.	12			6	6
Тема 8. Сюрреалізм у фотографії. Творчість Ман Рея та нові техніки. Цифровий сюрреалізм, сюрреалізм без додаткової обробки, техніка колажу, мультіекспозиція, фотомонтаж.	12			6	6
Тема 9. Основи композиції у фотомистецтві. Формати кадру та основні композиційні схеми. Правило третин, симетрія та асиметрія, ритм та золотий перетин на прикладі робіт відомих фото- та кіно-художників. Способи досягнення багатопланової композиції	12	2		6	4
Тема 10. Сучасна фотографія. Тенденції та визначення. Витоки сучасної концептуальної фотографії, концепції та тенденції. Українська мистецька фотографія. Вимоги до подання альбому семестрових робіт.	14			6	8
Усього за 1 семестр	120	6		54	60
2 семестр					
Змістовий модуль 2 Техніка зйомки, основи обробки фотографії					
Тема 11. Основні параметри фотографування. Об'єктиви. Фіксовані та зум-об'єктиви. Фокусна відстань. Експозиція. Глибина. Витримка. Ефекти. Діафрагма. Шуми. Фокус. Особливості роботи з природнім і штучним світлом.	22	2		10	10
Тема 12. Поняття плану. Монтаж кадрів при створенні проєкту або відеоряду. Поняття розкадровки. Репортажна зйомка Особливості роботи з моделлю. Основні проблеми при позуванні.	14			4	10
Тема 13. Пост обробка фотозображень за допомогою комп'ютерних програм.	20			10	10

Camera raw. Можливості обробки. Кольорова корекція.					
Тема 14. Схеми освітлення при зйомці. Високий та низький ключ. Схеми освітлення при зйомці портрету. Створення психологічного портрету або настроєвої фотографії на основі пройденого матеріалу.	20			10	10
Тема 15. Фотоманіпуляції. Специфічні технології створення творчих проєктів. Мультиекспозиція. Зйомка зі штативом на довгій витримці. Ефект левітації. Неон та фотофільтри. Приклади.	12			6	6
Тема 16. Види студій. Студійне обладнання. Постійне світло і спалахи. Жорстке та м'яке світло та насадки. Правила роботи в студії. Особливості роботи в різних студійних умовах.	20			10	10
Тема 17. Поняття фотопроекту. Тренди сучасних фотопроектів. Підготовка референсів для проведення фотозйомки і створення фотопроекту Розробка концепції фотопроекту. Підготовка фотографій для створення фотоекспозиції у виставковому просторі.	42	2		22	18
Усього за 2 семестр	150	4		72	74
Усього годин за рік	270	10		122	138

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Бергер Дж. Мистецтво бачити. Видавець:Клаудберрі, 2020. 184 с.
2. Брюханова Г. Комп'ютерні дизайн-технології: навч посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 180 с.
3. Власій О.О., Дудка О. М. Комп'ютерна графіка. Обробка растрових зображень: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2015. 72 с.
4. Гігінс Джекі. Чому це не повинно бути у фокусі: доступно про сучасну фотографію. Видавець: ArtHuss, 2024. 224 с.

5. Денисенко С. М. Основи композиції і проєктної графіки: навчальний посібник. Київ: НАУ, 2021. 52 с.
6. Іванов. С. Основи композиції видання. Київ: Світ, 2013. 232 с.
7. Кларк Т. Майкл Фільтри для Photoshop 5. Спецефекти і дизайн: пер. з англ. Київ: «Діалектика», 1999. 380 с
8. Келбі Скотт. Техніки професійного ретушування портретів для фотографів за допомогою Photoshop. Фабула, 2021. 376 с., іл.
9. Керол Генрі. Фотографи про фотографію. Як вони бачать, думають і фотографують. Видавець: ArtHuss, 2023
10. Коттон Ш. Фотографія як сучасне мистецтво (Світ мистецтва). Видавець: ArtHuss, 2022. 336 с.
11. Пилип'юк В. В. Українська художня фотографія: етапи становлення та мистецькі засади розвитку: навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і доповн. Л. : Світ, 2011. 176 с.
12. Сміт Іан Гейдн. Коротка історія фотографії. Видавництво Старого Лева
Перекладач Тетяна Савчинська 2021. 224 с.
13. Тотосько О. В., Микитишин А. Г., Стухляк П. Д. Комп'ютерна графіка: навчальний посібник: в 2-х кн. Кн. 1. Тернопіль: Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2017. 304 с
14. Фолкнер Э., Чавез К. Adobe Photoshop CC. Офіційний навчальний курс.; Пер. Райтман М. А. 2022. Ексмо. 448 с.
15. Ховарт Софі, Макларен Стівен. Вулична фотографія сьогодні/
Переклад.: Максим Копилов. Видавництво ArtHuss, 2024, 232 с.

Додаткові:

16. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну : підручник за редакцією проф. Є. А. Антоновича. Вид. третє, перероб. і доповн. Київ : Кондор-Видавництво, 2015. 544 с.
17. Safronova A.V., Safronova O.O. Safronov V.K. Phototypology as a method of displaying the formation of the urban environment in a modern photobook Theory and practice of design: Collection. of science works Design. 2022. Vol. 25. P. 217-226. [http:// doi.org/10.18372/2415-8151.25.16799](http://doi.org/10.18372/2415-8151.25.16799)
18. Safronova A. V. [Modern Ukrainian Photo Book as an Object of Conceptual Art of Postmodernism](https://doi.org/10.30857/2617-0272.2021.2.5). Art and Design. 2021. № 2. С. 52 - 63. DOI: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2021.2.5>
19. Сафронова А. В., Сафронова О. О., Сафронов В. К. Нейромережі як інструмент фотоху-дожника: сучасний стан і перспективи розвитку. Теорія та практика дизайну. Культура і мистецтво. К.: НАУ, 2024. Вип. 2(32). С. 148–157. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2024.32.18>
20. Poynor Rick. No More Rules: Graphic Design and Postmodernism. London, Laurence King Publishing, 2003. 140 p.

Електронні ресурси:

- 21 Бандалет Юлія. Портрет Роман Балана. URL:
<https://varianty.lviv.ua/publikatsiyi/portret-romana-barana>
- 22 Carlson Jeff L. Remove All the Things: Using modern software to erase pesky objects. URL:
<https://www.dpreview.com/articles/9142896115/remove-all-the-things-using-modern-software-to-erase-pesky-objects-in-photos>
- 23 Посібник користувача Photoshop URL:<https://helpx.adobe.com/ua/photoshop/user-guide.html>
- 24 Техніка фотографії URL:
https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F:%D0%A2%D0%B5%D1%85%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D1%84%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%97
- 25 Photoshop - Довідка й навчальні посібники
URL:https://helpx.adobe.com/ua/pdf/photoshop_reference.pdf

Методи контролю та розподіл балів

Назви змістових модулів і тем	Дата проведення	Формат контролю	Максимальна кількість балів
1 семестр <i>залік</i>			
Змістовий модуль 1 Історія та теорія фотографії	Згідно графіка	Усні доповіді, доповнення (робота в аудиторії) Перевірка виконання практичних завдань	10 90
РАЗОМ:			100
2 семестр <i>екзаменаційний перегляд</i>			
Змістовий модуль 2 Основи обробки фотографії і поняття фотопроекту	Згідно графіка	Усні доповіді, доповнення (робота в аудиторії) Перевірка виконання практичних завдань Екзам. перегляд	10 60 30
РАЗОМ:			100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з	не зараховано
0-34	F	незадовільно	не зараховано

Технічне та інструментальне забезпечення

Необхідне обладнання, устаткування	Комп'ютерна техніка (ноутбук, стаціонарний комп'ютер, графічний планшет) з можливістю демонстрації текстових і графічних матеріалів і виходу до мережі Інтернет.
Необхідні засоби	Не передбачено
Програмне забезпечення	Програми, необхідні для виконання завдань: Adobe Photoshop, Microsoft Word, Adobe Illustrator, Adobe Acrobat
Матеріали, інструменти	Не передбачено

Політика вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності	Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності у своїх роботах. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час поточного контролю виявиться використання чужих ідей, студент втрачає право отримати бали за тему, або може виконати нову роботу, яка буде оцінена із заниженням балів.
Політика щодо відвідування занять	Пропуски занять без поважних причин неприпустимі (причини пропуску мають бути підтверджені).

відвідування занять	(причини пропуску мають бути підтверджені). Відсутність виконаних практичних завдань із дисципліни є підставою до не зарахування практики.
Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання	Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни.
Політика щодо правил поведінки на заняттях	На проведення занять з дисципліни Основи фотографії розповсюджуються загально прийняті норми і правила поведінки, затверджених таким документом як «Правила поведінки здобувачів вищої освіти в Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука». Вітається власна думка студентів з теми заняття, активне обговорювання проектних проблем, аргументоване відстоювання авторської позиції. Разом із тим під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, у тому числі користування мобільними телефонами для розмов, запізнення на заняття без поважних причин, не реагування на зауваження викладача.
Політика щодо комунікації з викладачем	Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні на корпоративну пошту викладача (safronova_a@kdidpamid.edu.ua). Умови листування: 1) в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни; 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: прізвище_завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — jpg, psd, ai, pdf. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

Детальнішу інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій навчальній програмі навчальної дисципліни.

Розробник силабусу
Навчальної дисципліни

А.В. Сафронова

Гарант освітньої програми

Н.А.Бондаренко

В.о.завідувача кафедри

І.В. Петрова

Силабус затверджено на засіданні кафедри графічного дизайну

від 26.08. 2025 р., протокол № 1